Antwoorden chat digitale bijeenkomst 1 november 2021 Ontwerp transitievisie Warmte Culemborg.

In dit document geeft de gemeente Culemborg mede namens netbeheerder Liander en woningcorporatie KleurrijkWonen antwoord op de gestelde vragen tijdens de digitale bijeenkomst op 1 november 2021. Voorafgaand aan de beantwoording één opmerking:

- Sommige chats bevatten geen vraag, maar geven een mening of het betreft een 'losse opmerking'. Die chats hebben we groen gemarkeerd en niet beantwoord.

Start Chat

19:46:19 From | HOST To Everyone:

U kunt uw vragen, die u wilt stellen in de chat plaatsen

19:47:08 From To Everyone:

Waarom is gekozen voor de enquête alleen via Facebook en Instagram?

Antwoord: Dit is vooral gedaan vanwege de snelheid waarmee de enquête kan worden uitgezet en het grote(re) bereik. Via Facebook en Instagram kan met een beperkte inspanning (tijd en geld) sneller een grotere respons worden opgehaald dan via een 'papieren' enquête. Nadeel is wellicht dat inwoners die geen Facebook of Instagram gebruiken niet worden bereikt.

19:47:39 From To Everyone:

Kijk voor participatietraject energietransitie ook op: https://www.youtube.com/watch?v=nHz3DiahdUU

19:47:57 From To Everyone:

uitontwikkeld

19:49:35 From To Everyone:

750 respondenten, is dat representatief voor wat de inwoners van Culemborg van dit onderwerp vinden?

Antwoord: Nee, het is statistisch gezien waarschijnlijk geen representatieve uitkomst voor alle inwoners van Culemborg. Dat heeft in ieder geval te maken met de doelgroep die (niet) wordt bereikt met Facebook en Instagram. In die zin hechten we ook geen absolute waarde aan de uitkomsten, maar het geeft wel een indicatie van meningen die in Culemborg leven rondom dit onderwerp.

19:53:01 From To Everyone:

Is er al een warmtenet?

Antwoord: In Culemborg zijn twee bestaande warmtenetten aanwezig. Eén in Parijsch Noord en Centrum. Dit betreft een aardgasgestookt warmtenet met circa 1.800 aansluitingen en een warmtenet in EVA Lanxmeer (Thermo Bello) met circa 300 aansluitingen. Het warmtenet van Lanxmeer heeft als warmtebron de drinkwaterwinning van Vitens. Het drinkwater wordt vanuit de ondergrond opgepompt en een aantal graden

afgekoeld. De warmte die daarbij wordt ‘geoogst’ wordt met behulp van een grote warmtepomp verder verwarmd en via een distributienet geleverd aan de woningen en een aantal utiliteitsgebouwen.

19:53:17 From To Everyone:

Ik vind eigenlijk een tussenoplossing als hybride warmtepomp eigenlijk een dure oplossing.

Antwoord: Het kiezen voor een tussenoplossing kan zinvol zijn als de eindoplossing nog niet binnen bereik is. Als het nog niet duidelijk is wat het uiteindelijke scenario wordt voor uw buurt en deze ook niet verwacht wordt binnen een termijn van zeg 10 jaar dan kan door middel van de installatie van een hybride warmtepomp nu al significant op het aardgasverbruik worden bespaard. Vorige week maakte het ministerie bekend dat de subsidieregeling voor hybride warmtepompen vanaf 2022 aantrekkelijker wordt. In plaats van 20% wordt de subsidie op aanschaf van een hybride warmtepomp 30%. Voor meer informatie hierover zie www.rvo.nl.

19:54:02 From To Everyone:

Wat als bewoners gezamenlijk in een straat een eigen warmte-oplossing willen onderzoeken?

Antwoord: Vanuit de gemeente willen we dit type initiatieven graag ondersteunen. Als inwoners zelf het initiatief nemen, is er een zeker draagvlak voor het onderwerp en dat maakt dat zo’n onderzoek met ‘positieve energie’ uitgevoerd kan worden. De kans op succesvolle onderzoeken en realisatie wordt daardoor veel groter dan in de situatie dat eerst de weerstand tegen het onderwerp moet worden overwonnen (als dat al lukt). Het project Minder op de Meter (zie www.vrijstadenergie.nl) is daar een goed voorbeeld van.

19:54:47 From To Everyone:

Hoeveel huizen heb je nodig voor een warmtenet?

Antwoord: Daar is geen standaard antwoord op. Warmtenetten variëren in grootte. Soms kan een appartementencomplex of een flatgebouw beschikken over een warmtenet en in bijvoorbeeld Nijmegen en Rotterdam bestaan warmtenetten met vele duizenden aansluitingen. Of een warmtenet kansrijk is hangt van een groot aantal factoren af, zoals: de woningdichtheid per hectare, de aanwezigheid van een warmtebron, de kwaliteit van de isolatie van woningen etc.

19:54:57 From To Everyone:

Je blijft dan met een hybride warmtepomp afhankelijk van gas en elektra dus ook 2x vast recht, waardoor maandlasten niet interessant zijn

Antwoord: Het klopt dat met de installatie van een hybride warmtepomp nog steeds aardgas wordt gebruikt (en dus ook het vastrecht betaald moet worden). Maar of de installatie van een hybride warmtepomp daardoor financieel niet aantrekkelijk is is ook afhankelijk van hoeveel er op het aardgasverbruik kan worden bespaard. Dit vraagt om een maatwerkberekening en kan niet in z'n algemeenheid worden beantwoord.

19:56:51 From To Everyone:

"Wat is "grogel" in de kolommen bij warmtenetten?

Antwoord: Helaas ontkomen we er niet aan om bij dit onderwerp soms vakjargon te gebruiken. Grogel staat voor 'grondroeringsgevoelige leidingen'. Dit zijn aardgasleidingen die gevoelig zijn voor de vorming van haarscheurtjes als er in de nabijheid graafwerkzaamheden worden uitgevoerd. De hoeveelheid grogel verschilt per wijk in Culemborg en is vooral afhankelijk van de periode waarin het aardgasnetwerk is aangelegd. De problematiek van grogel speelt vooral als er gekozen wordt voor de aanleg van een warmtenet. Daarvoor moet relatief diep worden gegraven en dan wordt de kans groter dat de grogelleidingen beschadigd raken. In zo'n situatie moet voorafgaand aan de aanleg van het warmtenet eerst het aardgasnetwerk worden vernieuwd (om te voorkomen dat er op grote schaal lekkages ontstaan en om tijdens de werkzaamheden de levering van aardgas veilig te stellen). Pas als het aardgasnet is vernieuwd kan dan het warmtenet zonder risico's worden aangelegd. Dat betekent dus dat er een nieuw aardgasnet moet worden aangelegd voor een zeer beperkte periode en dat komt neer op kapitaalsvernietiging. Deze problematiek speelt niet (of veel minder) als alleen het elektriciteitsnet moet worden verzwaard. Dit heeft alles te maken met de minder diepe ligging (in de ondergrond) van de elektriciteitskabels.

19:58:49 From To Everyone:

in veel gevallen moet het E-net ook worden verzwaard als gevolg van elektrisch vervoer, laadpalen dus. Dan kan verzwaring voor warmtepompen/all electric toch relatief goedkoop worden meegenomen door Liander?

Antwoord: Het is er Liander alles aangelegen om de noodzakelijke aanpassingen aan het netwerk in één keer goed te doen. Dat bespaart immers onnodige maatschappelijke kosten. Liander is daarom continu bezig met het volgen van de ontwikkelingen in buurten en wijken om de verwachte vraag naar elektriciteit zo goed mogelijk in te schatten en op basis daarvan haar programmering voor aanpassingen in het netwerk zo goed mogelijk te plannen.

19:59:37 From To Everyone:

In het verleden heeft er ook een gastransitie plaatsgevonden. Van stadsgas naar gas van de GasUnie. In hoeverre kan er een gastransitie plaatsvinden van GasUnie gas naar waterstof? Eventueel in tussenfasen met lokale gastanks per straat/buurt?

Antwoord: Landelijk wordt op diverse plekken onderzocht of de bestaande aardgasinfrastructuur geschikt is of geschikt gemaakt kan worden voor het transport van waterstof. De komende jaren zal dit leiden toe meer duidelijkheid over de noodzakelijke aanpassingen en bijbehorende kosten. De hoop is natuurlijk dat die aanpassingen en kosten beperkt blijven. Blijft de vraag over of er in de toekomst voldoende waterstof beschikbaar komt om aardgas in de gebouwde omgeving te vervangen. De algemene opinie is op dit moment dat waterstof zeker richting 2030 geen rol van betekenis zal spelen in de gebouwde omgeving. Waterstof wordt ook gebruikt in de industrie en ook als motorbrandstof voor mobiliteit en deze sectoren 'concurreren' daardoor met de behoefte voor de gebouwde omgeving.

20:00:20 From To Everyone:

Waarom kan ik niet voor één isolatiemaatregel subsidie krijgen? Ik heb voorgaande jaren steeds één isolatie item gedaan, maar nu kan ik mijn dak niet isoleren omdat ik voor subsidie twee isolatiemaatregelen moet uitvoeren, maar ik heb nog maar 1 isolatiemaatregel nodig…. De belangrijkste.

Antwoord: Dit zijn de regels die verbonden zijn aan de 'subsidieregeling energiebesparing eigen huis' (SEEH). Dit zijn regels die op landelijk niveau zijn vastgesteld. Als gemeente hebben we daar geen invloed op. We snappen wel uw 'frustratie'. In de rijksbegroting die met Prinsjesdag is gepresenteerd heeft het demissionaire kabinet aangekondigd dat het komende jaar 6 tot 7 miljard euro extra in klimaatmaatregelen wordt geïnvesteerd. Mogelijk dat een versoepeling van de voorwaarden in de bestaande subsidieregelingen daar ook onder valt. Het is goed om op de hoogte te blijven van deze ontwikkelingen. Dat kan door met enige regelmaat informatie tot u te nemen via een aantal websites: www.culemborg.nl; www.vrijstadenergie.nl; www.energieloketrivierenland.nl en www.rvo.nl.

20:00:21 From To Everyone:

Er zijn dus geen wijken waar het gasnet op korte termijn is afgeschreven en echt vervangen of onderhouden moet worden, dus waar iets móet gebeuren?

Antwoord: De ouderdom of de kwaliteit van het bestaande aardgasnetwerk in Culemborg is op zich zelf geen reden om tot actie over te gaan. Het is wel logisch om vooral te kijken naar wijken en buurten waar het aardgasnetwerk al (bijna) economisch is afgeschreven. Het zou 'zonde van het geld' zijn als we in buurten en wijken waar het aardgasnetwerk net is aangelegd zouden beslissen om daar als eerste te kiezen voor een andere warmtevoorziening.

20:01:01 From To Everyone:

Komen er nieuwe subsidieregelingen om de woning te isoleren?

Antwoord: Dat is wel de verwachting. Dit zullen zeer waarschijnlijk subsidieregelingen zijn die op rijksniveau worden georganiseerd. Als gemeente zullen trachten om nieuws hierover structureel en regelmatig te verspreiden.

20:01:34 From To Everyone:

Ik heb mijn huis perfect geisoleerd.

20:03:29 From Everyone:

Is er ook informatie beschikbaar over isolatiemogelijkheden voor verschillende situaties? Drie verschillende bedrijven gaven 3 verschillende antwoorden op de mogelijkheden voor isolatie van ons huis uit de jaren 80.

Antwoord: In de ontwerp transitievisie warmte is op pagina 32 een overzichtstabel opgenomen met ‘geen spijt maatregelen’. Voor onafhankelijk advies over verstandige keuzes kunt u het beste contact opnemen met Vrijstad energie en/of het energieloket Rivierenland.

20:06:01 From To Everyone:

Ik heb zonnepanelen, elektrische auto, huisisolatie, inductiekookplaat, quooker in de keuken en gebruik maar 550 m3 gas per jaar, door perfecte installatie. maar begrijpt dat ik verder niets kan doen zolang er geen duidelijkheid is over de manier van verwarmen .

Antwoord: Goed bezig! U ‘moet’ nog een laatste stap zetten in het traject naar een fossielvrije woning. Voor onafhankelijk advies daarover kunt u het beste contact opnemen met Vrijstad energie en/of het energieloket Rivierenland.

20:10:16 From To Everyone:

jaren 70-80 gasnet is toch ook afgeschreven? (40-50 jaar oud)

Antwoord: Als het gasnet 40 tot 50 oud is is het economisch afgeschreven. Dat betekent dat als gevolg van de in die periode betaalde vastrechtkosten voldoende inkomsten zijn ontvangen om zonder extra kosten het aardgasnetwerk te vervangen. De technische levensduur van het leidingnetwerk is veel langer. Tot wel 90 jaar.

20:11:52 From To Everyone:

Vanavond zijn er mensen aanwezig, die al geïnteresseerd zijn in verduurzaming. Hoe wil de gemeente de mensen bereiken die niet uit zich zelf interesse voor dit onderwerp hebben?

Antwoord: Goede vraag. Dat is niet eenvoudig. Er zijn groepen inwoners die geen interesse hebben in dit onderwerp of zelfs fervent tegenstander zijn. Die groepen zijn zeer

lastig te bereiken laat staan te overtuigen. Het begint bij structurele en langdurige communicatie. Bedoeld om de bewustwording te vergroten en om het onderwerp te agenderen. Vanuit communicatief opzicht willen we in ieder geval bereiken dat iedereen die open staat voor de boodschap ook daadwerkelijk bereikt wordt.

20:13:55 From To Everyone:

Hoe kijkt Liander naar buurtbatterijen?

Antwoord: Met meer dan gemiddelde interesse. Opslag van elektriciteit kan een belangrijke bijdrage leveren aan de mismatch tussen vraag en aanbod en daarmee kunnen pieken in de levering of teruglevering van elektriciteit worden gematigd. Dat draagt bij aan het beperken van de grootte van de capaciteitsuitbreiding en is daarmee kostenbesparend. Of buurtbatterijen nu al renderende investeringen zijn kan niet in algemene zin worden beantwoord.

20:17:11 From To Everyone:

Kan Liander de transitie wel aan? Nu al grote problemen met de capaciteit netwerk en personeelstekort. Is 2030 niet te ambitieus. Straks zijn de woningen geschikt gemaakt en kan Liander niet leveren.

Antwoord: Liander doet er alles aan om haar kerndoelstellingen te realiseren: een betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar energiesysteem. De uitdagingen in de snel veranderende energiewereld zijn groot en het hebben van voldoende menskracht om alle projecten uit te voeren is inderdaad een kritisch punt. Liander doet wat ze kan om te voorkomen dat de opgave waar we voor staan als gevolg van een tekort aan menskracht vertraging oplevert. Mede daarom is de samenwerking tussen de verschillende stakeholders belangrijk om plannen en planningen te verhelderen en de impact daarvan goed te kunnen inschatten.

20:21:06 From To Everyone:

Toen ik, na het plaatsen van mijn zonnepanelen, over wilde stappen op inductie koken bleek de herinrichting van het stroomgedeelte in de meterkast zo'n €1000,-- zou moeten gaan kosten. Daar kan ik heel wat gas voor verstoken.

Antwoord: U heeft gelijk. Met de huidige gasprijzen (ca. 80 ct per m^3) zo'n 1.200 m^3. Het gemiddelde huishouden in Culemborg verstookt zo'n 1.450 m^3 per jaar.

20:21:35 From To Everyone:

aanpassen van een meterkast door Liander duurt al 4-8 weken, en plaatsen laadpaal duurt ook al weken voor dat er überhaupt een antwoord komt.

20:25:25 From To Everyone:

Graag zou ik willen voorstellen een brief te verzenden aan alle huishoudens voor een juiste uitkomst wat de bewoners van Culemborg willen en niet alleen van mensen die op sociale media reageren.

Antwoord: We snappen uw punt. Zoals aangegeven hebben we voor social media gekozen vanwege de snelheid waarmee resultaten kunnen worden bereikt. Ongetwijfeld zullen we in de toekomst ook via andere kanalen inwoners betrekken bij dit onderwerp.

20:28:02 From To Everyone:

Zijn er mogelijkheden om de woningen die een dak op het noorden hebben toch ook mee te laten doen met zonepanelen door extra subsidie i.v.m. met de mindere opbrengst, maar dat alle beetjes kunnen helpen ?

Antwoord: Subsidie op zonnepanelen zijn voor kleine toepassingen niet beschikbaar. Als u een dak heeft dat ongunstig ligt qua zoninstraling kan het een overweging zijn om mee te doen met een collectief zonnedak. Kijk hiervoor op www.vrijstadenergie.nl.

20:29:29 From To Everyone:

Ik wek veel te veel zonen energie op… ik krijg het niet op. Ik ben benieuwd naar de buurtbatterij.

20:32:33 From To Everyone:

In hoeverre kan zo'n buurtbatterij ook coöperatief bijv door buurtbewoners zelf worden geëxploiteerd?

Antwoord: Dat kan zeker. Een voorbeeld wat daarbij in de buurt komt is het laadplein aan de Jan Wolkershof van Vrijstad Energie.

20:33:17 From To Everyone:

We merken in ons dagelijks werk dat er veel mensen onzeker zijn over verduurzaming, omdat ze niet weten wat de opbrengsten van verduurzaming kunnen zijn en welke mogelijkheden er zijn. Aankomende zaterdag (06-11) willen we aan belangstellenden laten zien welke mogelijkheden er zijn en willen we mensen inspireren om te verduurzamen door mooie praktijkvoorbeelden (verduurzaamde woningen) te laten zien. Wij denken dat dit een belangrijke stap is naar meer verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.

20:34:30 From To Everyone:

@, wie is "we"?

20:34:38 From To Everyone:

@, wie is we? En is die informatie later ook beschikbaar?

20:36:33 From To Everyone:

Overigens, het project Minder op de Meter is nog op zoek naar straten met minimaal 8 homogene woningen en hun enthousiaste bewoners. Daarmee krijg je per woning en collectief goed zicht op welke maatregelen je in een stappenplan zou kunnen neme om je woning 'aardgasvrijready' te maken. Vragen of aanmelden kan via: minderopdemeter@vrijstadenergie.nl

20:37:32 From To Everyone:

In de visie staan diverse wijken genoemd met daarbij een indicatie gedaan van de oplossingsrichting. Deze oplossingsrichting wordt echter sterk bepaald door een aantal factoren (leeftijd van de woningen, belanghebbenden in de wijk, afschrijving van het gasnet, etc). Door de grenzen van de wijken slim te kiezen op basis van deze factoren kan voor sommige wijken een eenduidiger beeld ontstaan. Is een wijziging in de wijken nog mogelijk?

Antwoord: Goede vraag. De feitelijke situatie in een wijk is bepalend voor de mogelijkheden om van het gas af te gaan en niet de toevallig getekende wijkgrens.

20:37:35 From To Everyone:

Ik vind de voortgang erg triest, als je ziet hoe dat ons milieu er voor staat. wij praten over kosten wat ik wel begrijp, maar niets of te weinig doen kost op langere termijn een veelvoud of het hoeft niet meer.

20:38:17 From To Everyone:

bedoelt misschien waarom Lanxmeer en Achter de Poort nu als één wijk op de kaart staan?

20:38:38 From To Everyone:

Sorry, Achter het Zand bedoel ik.

Antwoord: In de ontwerp transitievisie warmte is bij de analyse van de wijk Lanxmeer wel onderscheid gemaakt tussen Achter 't Zand en Lanxmeer zelf.

20:40:01 From To Everyone:

Er zijn meerdere voorbeelden volgens mij. Ik vraag me ook af of bijv HamKaVoet niet uit het Westerkwartier gehaald zou moeten worden. Dat is een hele nieuwe wijk die het hele beeld van de rest van de (oude) wijk vertroebeld.

Antwoord: Terechte opmerking. In de definitieve transitievisie zullen we dit onderscheid maken.

20:40:53 From To Everyone:

Voor de nieuwbouw in de bloemenbuurt geldt dit ook.

Antwoord: Idem.

20:43:10 From To Everyone:

In lijn met de vraag over de wijk verdeling, hoe wordt er omgegaan/gedacht over woningen die zelfstandig al gastvrij kunnen worden (bv door warmtepomp in tuin met ruimte) terwijl in de wijk straks op collectiviteit wordt ingezet. Moet je dan mee? Word je wel aangesloten voor evt toekomstige aansluiting (na tientallen jaren)?

Antwoord: Zoals de regelgeving nu is bestaan er nog geen instrumenten die eigenaren van woningen kunnen verplichten om mee te doen met collectieve systemen. Als woningeigenaar beslis je zelf over wat er achter de voordeur gebeurt. In de situatie dat jezelf kiest (of hebt gekozen) voor een individuele oplossing is het niet logisch om op een later tijdstip over te stappen naar een collectieve oplossing. Het kan wel betekenen dat in een situatie waar in een buurt al veel huishoudens voor een individuele oplossing hebben gekozen een rendabele aanleg van een warmtenet niet meer mogelijk is.

20:48:44 From To Everyone:

Komt er straks een fasering/planning of wel prioritering van de aan te pakken wijken of buurten?Waar moeten we aan denken?

Antwoord: De transitievisie warmte ziet toe op de hele gemeente Culemborg. En omdat niet heel Culemborg in één keer van het aardgas afkan zal er een volgordelijkheid moeten ontstaan. Hoe die er uit ziet weten we nu nog niet. Er zijn verschillende mogelijkheden om de prioritering aan te brengen, bijvoorbeeld: de buurten met het hoogste aardgasverbruik, buurten waar het aardgasnetwerk het oudst is, buurten met hoog woningcorporatiebezit, buurten waar initiatieven zijn of een combinatie hiervan. Na vaststelling van de transitievisie zullen we in samenspraak met de inwoners hier keuzes in gaan maken.

20:50:57 From To Everyone:

Wordt de presentatie/hand-out naar de deelnemers gestuurd? En de beantwoording van de vragen?

Antwoord: Ja.

20:51:47 From To Everyone:

Wat zijn de ervaringen met warmte voorzieningen voor straten / wijken …. is het zo dat alle huizen dan ook allemaal de hoeveelheid warmte krijgen en niet de laatste nog in de kou zitten ? zoals in sommige projecten het geval is .

Antwoord: Dit is een belangrijk aandachtspunt. Er zijn verschillende voorbeelden in Nederland waar door verschillende oorzaken bewoners klagen over het wooncomfort dat ontstaat na aanpassing van de warmtevoorziening. Zulke voorbeelden zijn bijzonder slecht voor het draagvlak van dit onderwerp. Dit kan alleen worden voorkomen als

tijdens de planvorming en de realisatie voldoende waarborgen worden getroffen om de kwaliteit van het nieuwe systeem te garanderen.

20:53:53 From To Everyone:

Op welke website staan de presentaties?

Antwoord: Culemborg aardgasvrij | Gemeente Culemborg

20:56:18 From To Everyone:

Zeer bedankt voor de heldere uitleg!

20:56:53 From) To Everyone:

Algemene opmerking: communicatie is key! Dank voor deze sessie. Blijf inwoners informeren en betrekken.

Antwoord: We zijn het met u eens dat communicatie over dit onderwerp zeer belangrijk is.

20:57:24 From To Everyone:

Bedankt, was nuttig! Online is ook prima.

20:57:51 From To Everyone:

Bedankt voor de informatie.

20:57:59 From To Everyone:

veel dank en vooral veel succes met deze belangrijke transitie

20:58:08 From To Everyone:

Waar vind ik de transitie visie warmte??

Antwoord: Op de website van de gemeente: Culemborg aardgasvrij | Gemeente Culemborg

20:58:21 From To Everyone:

Dank voor de informatie, fijn dat dit zo gedeeld wordt. Laatste vraag: Hoe maakt de gemeente gebruik van landelijke ervaringen die er al zijn rondom aardgasvrije wijken?

Antwoord: Er bestaan verschillende nieuwsbrieven en platforms waar informatie wordt gedeeld over de praktijkervaringen van de zogenoemde ‘pilotwijken’. www.aardgasvrijewijken.nl is daar een voorbeeld van.

20:58:23 From To Everyone:

Sprekers bedankt voor de informatie.

20:59:24 From To Everyone:

Dank, was interessant.